

ning udført, maa have Ret til ogsaa at kunne see ind i, hvorledes disse lønede Bestillingsmænd opfylde deres Pligter. Med Hensyn til det, som her kommer i Betragtning, angaaende Embedsmænds Erklæringer paa Ansøgninger og Klager, da er Forholdet i Danmark for Tiden saaledes, at ingen Ansøger eller Klager kan blive bekendt med den eller de Erklæringer, som en eller flere Embedsmænd afgive paa Ansøgningen eller Klagen. Embedsmændene kunne af deres gode Villie meddele Erklæringerne enten ved at lade de Vedkommende gennemlæse dem, førend de indsende dem, eller ved at berette dem mundtlig, hvorledes de have erklæret sig; men det er jo en Selsølgelge, at netop i de Tilfælde, hvor det vilde være allernødvendigt for Ansøgeren eller Klageren at blive bekendt med Erklæringen, vil Embedsmanden ikke godvillig lade ham see den, og det er altsaa kun i de mere u vigtige Tilfælde, at Embedsmanden kan være tilbøielig til at lade sin Erklæring blive bekendt for Vedkommende. Det har paa Sagens tidligere Stadium været anført, at man, ved at give Ansøgerne Ret til at blive bekendte med disse Erklæringer, vilde risikere, at Embedsmændene ikke skrive Sandhed, og det er mærkeligt nok, at denne Bemærkning er netop kommen fra Embedsmændene selv; thi man skulde jo troe, at disse nærmest og bedst maatte kjende deres egen Tænfemaade; men med Hensyn dertil er det fra mange Sider indvendt, at dersom det er sandt, hvad man jo maa antage, naar Embedsmændene selv sige det, at de i mange Tilfælde ikke vilde skrive Sandhed, naar vedkommende Ansøger havde Ret til at blive bekendt med, hvad de skrive, saa er der en dobbelt Opfordring for Befolkningen til at kjende disse Erklæringer, da man er fuldt berettiget til ligeoverfor den nævnte Paastand at sætte den anden, at den Embedsmand, der, naar hans Erklæring bliver betjendt, ikke vil skrive Sandhed, han vil i andre Tilfælde heller ikke skrive Sandhed, naar han veed, at hans Erklæring ikke kan blive bekendt; den, der kan afvige fra Sandheden i den ene Retning, maa ogsaa være tilbøielig til at afvige fra den i den anden. Jeg tager altsaa ligestrem denne Paa- stand af mange Embedsmænd til Indtægt for

Lovforslaget, idet jeg siger: Vi kjende jo Embedsmændene som en Deel af det hele Samfund, og vi kunne ikke vente af dem, at de, uagtet deres fortrinlige Opdragelse, Dannelse og Undervisning, skulde være mere beskædede af moraliske Principer, end Befolkningen ellers i Reglen er. Ordspøget: Braadne Kar i alle Lande gjaelder vistnok ligesaa fuldkommen, naar man vender det om og siger: Braadne Kar i alle Stænder og Klasser. Jeg troer altsaa, at denne Indvending ligestrem styrker Lovforslaget, istedetfor at afvæbne og modarbejde det. Det er ogsaa oftere blevet sagt, at det ikke var denne Bei, man skulde gaae med Hensyn til det Mislige ved saadanne Erklæringer, men at man efterhaanden ved Lovgivningen skulde sørge for at affkaffe de Bevillinger, hvorved disse Erklæringer nærmest blive at afgive, ved at give Borgerne Frihed i Almindelighed istedetfor at lade dem være undergivne Bevillingsmyndigheden; men denne Indvending troer jeg heller ikke, man længere tør fremsætte; thi det viser sig jo stadig ved de nye Love, at man vedligeholder Ministeriets Bevillingsmyndighed endog i en meget høj Grad. Jeg skal i saa Henseende blot nævne den nylig udfomne Næringslov. Uagtet den gaaer yderlig vidt med Hensyn til Friheden for Statsborgerne, har den dog bibeholdt Myndighed for Ministeriet til ved mange Leiligheder at kunne gaae endnu videre ved Bevillinger, og det i en Udstrækning, der gjør, at Ansøgninger i denne Retning, naar Loven først træder i Kraft i sit fulde Omfang, rimeligvis vilde blive langt hyppigere end tidligere. Det er altsaa givet, at man ikke ad Lovgivningens Bei vil kunne vente at komme derhen til, at Ansøgninger blive sjeldnere, men at man tværtimod efter den Udvikling, vore Sager tage, maa vente, at Ansøgningsveien maa blive benyttet endnu hyppigere end tidligere. Tillige vil jeg gjøre opmærksom paa, at den nuværende Bestemmelse, at Embedsmændenes Erklæringer ikke ere tilgængelige for Ansøgerne eller Klagerne, virkelig er til stor Skade for Embedsmændene selv i det almindelige Dømmeme. Enhver, der bevæger sig noget mellem Befolkningen, og ikke i sin ophøjede Stilling udfører sit Livs Gjærning hjemme ved sit Skri-